

RUSKI GOVORNI BONTON, 1. DEL

► TANJA ANDDER IN JANJA URBAS

Govorjenje, poslušanje, branje in pisanje so štiri jezikovne dejavnosti, ki jih opravljamo vsak dan. Uporabljamo jih različno, branju in pisanju namenimo v povprečju 20 %, govorjenju in poslušanju pa kar 80 % našega časa, zato bomo tokrat pozornost namenili govornemu bontonu. Ta je temelj dobrih in spoštljivih odnosov med ljudmi.

Avtoriteta s področja ruskega govornega bontona profesorica Наталья Ивановна Формановская (1927–2016) je v svoji knjigi **Культура общения и речевой этикет** = *Kultura komuniciranja in govorni bonton* zapisala, da sta temelja vsake dobre komunikacije vljudnost in spoštljiv odnos do sogovornika. Govorec mora upoštevati sogovornikovo starost, spol, socialni in profesionalni položaj, odnos, ki ga ima z njim, in okolje, v katerem pogovor poteka (formalno oz. neformalno). Poskuša naj se vživeti v občutja poslušalca in sprejeti njegov (čtetudi nasprotni) vidik, upošteva naj njegovo védenje o temi in nasploh njegovo zainteresiranost, občutljiv pa naj bo tudi za nihanje pozornosti pri poslušalcu.

Na drugi strani mora poslušalec poslušati sogovornika potrpežljivo in pozorno do konca ter ostati spoštljiv, čtetudi ga tematika mor-

da povsem ne zanima ali ima on drugačne poglede. Med poslušanjem je lepo poudariti, da govorčevim besedam sledi, npr. s kimanjem glave.

KATERA JEZIKOVNA SREDSTVA PODKREPIJO NAŠO VLJUDNOST?

- »zlate« vljudnostne besede: **пожалуйста, спасибо, простите, извините** = prosim, hvala, oprostite
- *pogojni glagolski naklon*: **я хотел бы попросить Вас** = rad bi vas prosil
- *zanikanje glagola*: **ты не смог бы завтра помочь мне?** = bi mi morda lahko jutri pomagal? (pozor: ne gre za zanikanje dejanja, ampak zgolj za vljudnostno podkrepitev želenega dejanja!)
- velelnik z besedo *пожалуйста*: **скажите, пожалуйста** = povejte, prosim

Kaj pa najlepša hvala?
Vir slike: <https://goo.gl/jnzjBw>

Dotaknimo se za konec še vikanja in tikanja. Podobno kot v slovenščini se vikanje uporablja, če se sogovornika med seboj ne poznata ali sta v uradnih situacijah, ko je med njima vzpostavljena določena distanca in gre za poudarjene vljudnostne odnose. Tikanje pa se uporablja med osebami, ki se med seboj dobro poznajo, največkrat v neuradnih situacijah, in ko sogovornika povezujejo tesnejši odnosi.

Zanimivo in uporabno:

Rusi imajo tudi *Slovar govornega bontona* (Балакай, А. Г. **Словарь русского речевого этикета**. Москва: АСТ-пресс, 2001), ki npr. vsebuje opise kar 383 različnih načinov pozdravljanja.